

HRVATSKI SABOR

3436

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O PRIMALJSTVU

Proglašavam Zakon o primaljstvu, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 3. listopada 2008. godine.

Klasa: 011-01/08-01/131
Urbroj: 71-05-03/1-08-2
Zagreb, 10. listopada 2008.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O PRIMALJSTVU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju sadržaj i način djelovanja, standard obrazovanja, uvjeti za obavljanje djelatnosti, dužnosti, kontrola kvalitete i stručni nadzor nad radom primalja u Republici Hrvatskoj.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na primalje na odgovarajući način primjenjuju se i na osobe sa zanimanjem: primalja-asistentica, primalja-prvostupnica, ginekološko-opstetrička primalja, medicinska sestra primaljskog smjera, viša medicinska sestra primaljskog smjera i viša medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smjera.

Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu i propisima koji se donose na temelju njega, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 2.

Primalje su zdravstveni radnici i njihova je djelatnost sastavni dio zdravstvene djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, a obavlja se pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

II. DJELATNOST PRIMALJA

Članak 3.

Djelatnost primalja obuhvaća sve postupke, znanja i vještine primaljske skrbi. Primalja u provođenju svoje djelatnosti obvezna je primjenjivati svoje najbolje stručno znanje, poštujući načela prava pacijenata, etička i stručna načela koja su u funkciji zaštite zdravlja stanovništva i svakog pacijenta osobno. Primalja je kao profesionalnu tajnu obvezna čuvati sve podatke o zdravstvenom stanju pacijenta.

Članak 4.

Primalje svoju djelatnost provode na svim razinama zdravstvene zaštite, sukladno standardima koje će pravilnikom utvrditi ministar nadležan za zdravstvo.

Članak 5.

Primaljska skrb jest javna djelatnost te podliježe kontroli zadovoljenja standarda obrazovanja.

Članak 6.

Provođenje primaljske skrbi mora se temeljiti na potrebama stanovništva, a u skladu s planom i programom mjera zdravstvene zaštite.

III. OBRAZOVANJE

STANDARD OBRAZOVANJA PRIMALJA

Članak 7.

Temeljno obrazovanje primalje-asistentice stječu uspješnim završavanjem srednjoškolskoga obrazovnog programa za zanimanje primalja-asistentica, u skladu s važećim propisima Republike Hrvatske.

Temeljno obrazovanje primalje-prvostupnice stječu uspješnim završavanjem stručnog dodiplomskog studija za zanimanje primalja-prvostupnica u skladu s važećim propisima Republike Hrvatske.

Članak 8.

Visoku razinu obrazovanja primalje stječu uspješnim završavanjem odgovarajućega preddiplomskog i diplomskoga sveučilišnog studija ili integriranoga preddiplomskog i diplomskoga sveučilišnog studija, sukladno propisima iz područja visokog obrazovanja.

DODATNO USAVRŠAVANJE PRIMALJA

Članak 9.

Dodatno usavršavanje primalja provodi se u slučaju kada opseg i složenost poslova i očekivanih rezultata zahtijevaju dodatnu edukaciju iz određenog područja zdravstvene zaštite. Dodatno usavršavanje provodi se u svrhu poboljšanja kvalitete i učinkovitosti rada primalja.

Članak 10.

Povećana ili promijenjena složenost poslova utvrđuje se na temelju sadržaja i vrste postupaka i vještina koji se očekuju od primalje na pojedinim razinama zdravstvene zaštite, a vezani su uz promijenjene potrebe stanovništva i pacijenata za primaljskom skrbi, nova znanstvena saznanja te nove dijagnostičke i terapijske postupke.

Potrebu, sadržaj i duljinu trajanja programa dodatnog usavršavanja primalja utvrđuje općim aktom Hrvatska komora primalja.

Članak 11.

Dodatno usavršavanje primalja može se provoditi u zdravstvenim ustanovama ili na visokim učilištima.

TRAJNO STRUČNO USAVRŠAVANJE

Članak 12.

Primalje su obvezne stalno obnavljati stečena znanja i usvajati nova znanja u skladu s najnovijim dostignućima i saznanjima iz područja primaljstva.

Trajno stručno usavršavanje provodi se sudjelovanjem na stručnim seminarima, tečajevima i stručnim skupovima.

Sadržaj, rokove i postupak trajnoga stručnog usavršavanja i provjere stručnosti primalja općim aktom propisuje Hrvatska komora primalja.

IV. UVJETI ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI PRIMALJA

Članak 13.

Primalja-asistentica koja je stekla temeljnu naobrazbu za primalje-asistentice sukladno članku 7. stavku 1. ovoga Zakona, može provoditi primaljsku skrb samo pod nadzorom.

Primalja iz stavka 1. ovoga članka provodi primaljsku skrb kao primalja-asistentica.

Nadzor nad radom primalje-asistentice može provoditi primalja koja ima pravovaljano odobrenje za samostalan rad iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona i liječnik, specijalist ginekologije i opstetricije.

Članak 14.

Voditelj tima primaljske skrbi jest primalja koja je završila odgovarajući preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, koja je upisana u registar primalja pri Hrvatskoj komori primalja (u daljnjem tekstu: registar) i kojoj je dano odobrenje za samostalan rad.

Primaljsku skrb kao član tima (član zdravstvenog tima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, član tima u bolničkoj zdravstvenoj skrbi) provodi primalja koja je upisana u registar i kojoj je dano odobrenje za samostalan rad primalje-asistentice, odnosno odobrenje za samostalan rad primalje-prvostupnice.

Pravo na upis u registar ima primalja koja je stekla najmanje temeljno obrazovanje za primalje sukladno članku 7. stavku 1. ili članku 7. stavku 2. ovoga Zakona, obavila pripravnički staž i položila stručni ispit.

Uvjeti obavljenoga pripravničkog staža i položenoga stručnog ispita iz stavka 3. ovoga članka

ne odnose se na državljane država članica Europske unije.

Na sadržaj, duljinu trajanja pripravničkoga staža i način polaganja stručnoga ispita za primalje primjenjuju se odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti i provedbenih propisa donesenih na temelju toga Zakona.

Članak 15.

Pravo na samostalan rad ima primalja koja je upisana u registar i kojoj je dano odobrenje za samostalan rad iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona.

Pravo na samostalan rad ima i primalja-asistentica i primalja-prvostupnica koja je upisana u registar i kojoj je dano odobrenje za samostalan rad iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona.

Odobrenje za samostalan rad primalje upisane u registar daje, odnosno uskraćuje upravnim aktom tijelo određeno Statutom Hrvatske komore primalja.

Protiv upravnog akta iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor.

Primalja može obavljati djelatnost primaljstva samo u okviru svoje naobrazbe i dodatnoga usavršavanja utvrđenog odobrenjem za samostalan rad.

Odobrenje za samostalan rad produljuje se svakih šest godina.

Uvjete za davanje, obnavljanje i oduzimanje odobrenja za samostalan rad primalja propisuje općim aktom Hrvatska komora primalja.

Na postupak obnavljanja i oduzimanja odobrenja za samostalan rad primalja primjenjuju se odredbe stavka 3. i 4. ovoga članka.

V. DUŽNOSTI PRIMALJA

Članak 16.

Dužnosti primalje su:

- primjena svih dostupnih znanja iz područja primaljstva,
- primjena metoda rješavanja problema u provođenju primaljstva koje zahtijevaju vještinu analitičko-kritičkog pristupa,
- postupanje po utvrđenim pravilima i protokolima za provođenje postupaka u primaljstvu,
- provedba primaljske skrbi po utvrđenom planu,
- primjenjivanje, provođenje i evidentiranje od liječnika ordinirane lokalne, peroralne i parenteralne terapije,
- pravodobno izvješćivanje liječnika u slučaju nastupa komplikacija primijenjene terapije,
- provedba postupaka iz područja zaštite zdravlja i prevencije bolesti,
- vođenje primaljske dokumentacije kojom se evidentiraju svi provedeni postupci tijekom 24 sata,
- pravodobno izvješćivanje liječnika o stanju bolesnika, posebice o promjeni zdravstvenog stanja,
- pristupanje postupku oživljavanja u slučaju odsutnosti liječnika,
- čuvanje profesionalne tajne,
- poštivanje prava pacijenata,
- poštivanje etičkog kodeksa primalja,
- poštivanje vjerskih načela pacijenata,
- suradnja sa svim članovima tima,
- čuvanje ugleda ustanove (poslodavca),
- ekonomično i učinkovito korištenje pribora i opreme i
- djelovanje u interesu bolesnika.

Članak 17.

Primalja je obvezna evidentirati sve provedene postupke na primaljskoj listi za svakog pojedinog pacijenta na svim razinama zdravstvene zaštite.

Primaljska lista iz stavka 1. ovoga članka jest skup podataka koji služe kontroli kvalitete planiranog i provedenog primaljstva.

Sadržaj i obrazac primaljske liste na prijedlog Hrvatske komore primalja propisuje ministar nadležan za zdravstvo.

TEŽE POVREDE RADNIH DUŽNOSTI

Članak 18.

Primalja čini težu povredu radne dužnosti:

- kada zbog nemara ili neznanja nepravilnim postupanjem nanese štetu zdravlju bolesnika,
- kada promjeni način i sadržaj od liječnika ordinirane terapije i
- kada namjerno učini materijalnu štetu.

IZUZETAK OD ODGOVORNOSTI PRIMALJE

Članak 19.

Primalja ne smije provoditi postupke koji nisu u području njezine djelatnosti, a mogu izravno ili neizravno naštetiti bolesniku.

Članak 20.

U slučaju kada bolesnik svjesno odbija ordinirani postupak ili primjenu ordinirane terapije primalja je obvezna odmah izvijestiti ovlaštenoga liječnika.

Članak 21.

Primalja nije odgovorna za neprovedeni postupak u slučaju kada unatoč primjeni najboljeg znanja i vještina, poslodavac nije osigurao ordinirane lijekove, sredstva, minimalno potrebni pribor ili tehničku opremu u skladu s minimalnim standardima za uspješno provođenje primaljske skrbi.

U slučaju nemogućnosti provedbe ordiniranog postupka iz stavka 1. ovoga članka primalja je obvezna odmah pisano izvijestiti nadređenu osobu.

Članak 22.

Primalja odgovara za lakše i teže povrede radnih dužnosti određene ovim Zakonom i općim aktima Hrvatske komore primalja pred disciplinskim tijelima Hrvatske komore primalja. Disciplinske mjere za lakše i teže povrede radnih dužnosti primalje utvrđuje Hrvatska komora primalja.

U disciplinskom postupku protiv primalja u dijelu koji nije propisan općim aktom Hrvatske komore primalja, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o kaznenom postupku.

VI. KONTROLA KVALITETE

Članak 23.

Kontrolu kvalitete provođenja primaljske djelatnosti provodi za to posebno educirana primalja kao član tima koju imenuje poslodavac u suradnji s ministarstvom nadležnim za zdravstvo i Hrvatskom komorom primalja.

Kontrola kvalitete rada primalja naročito obuhvaća: plan primaljstva, provođenje postupaka primaljstva, rezultate primaljske skrbi i utjecaj primaljstva na zdravstveni status bolesnika.

VII. PRIVATNA PRAKSA

Članak 24.

Privatnu praksu može obavljati samo primalja sa završenim studijem iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona koja ima odobrenje za samostalan rad dano od Hrvatske komore primalja. Na postupak osnivanja, privremene obustave i prestanka rada privatne prakse primalje primjenjuju se odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

VIII. HRVATSKA KOMORA PRIMALJA

Članak 25.

Hrvatska komora primalja (u daljnjem tekstu: Komora) jest strukovna samostalna organizacija primalja sa svojstvom pravne osobe i javnim ovlastima.

Komora promiče, zastupa i usklađuje interese primalja pred državnim i drugim tijelima u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu.

Primalje se obvezno udružuju u Komoru.

Komora ima svoj grb, znak, pečat i žigove.

Sjedište Komore je u Zagrebu.

Članak 26.

Komora obavlja sljedeće javne ovlasti:

- vodi registar svojih članova,
- daje, obnavlja i oduzima odobrenja za samostalan rad,
- obavlja stručni nadzor nad radom primalja.

Način i uvjete pod kojima se obavlja stručni nadzor iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka propisuje općim aktom Komora uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Članak 27.

Pored javnih ovlasti iz članka 26. ovoga Zakona Komora obavlja i sljedeće poslove:

1. donosi etički kodeks primalja,
2. surađuje s ministarstvom nadležnim za zdravstvo na svim područjima od interesa za primalje te daje stručna mišljenja kod pripreme propisa od utjecaja na struku primalja,
3. donosi sadržaj protokola za plan i provođenje djelatnosti primaljstva,
4. predlaže ministru nadležnom za zdravstvo standarde i normative za djelatnost primalja,
5. utvrđuje potrebu, sadržaj i duljinu trajanja programa dodatnog usavršavanja primalja,
6. donosi opći akt kojim se utvrđuju sadržaj, rokovi i postupak trajnoga stručnog usavršavanja

i provjere stručnosti primalja,

7. predlaže ministru nadležnom za zdravstvo sadržaj primaljske liste,
8. propisuje način i uvjete pod kojima se obavlja stručni nadzor nad radom primalja,
9. utvrđuje najniže cijene za pojedine poslove iz djelatnosti primaljstva za primalje izvan osnovne mreže zdravstvene djelatnosti,
10. utvrđuje cijene za pojedine poslove iz djelatnosti primaljstva iz opsega dobrovoljnoga zdravstvenog osiguranja,
11. obavlja stručni nadzor nad radom primalja,
12. utvrđuje povrede radnih dužnosti primalja,
13. utvrđuje disciplinske mjere za lakše i teže povrede radne dužnosti primalja,
14. provodi disciplinski postupak i izriče disciplinske mjere za povrede dužnosti primalja,
15. surađuje sa zdravstvenom inspekcijom ministarstva nadležnog za zdravstvo,
16. zastupa interese primalja,
17. brine za pravnu pomoć svojim članovima,
18. brine o drugim interesima svojih članova,
19. koordinira odnose među članovima te aktivno sudjeluje u rješavanju eventualno nastalih sporova,
20. surađuje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom i drugim međunarodnim organizacijama od interesa za primaljstvo,
21. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom, Statutom i drugim općim aktima Komore.

Članak 28.

Komora ima Statut.

Statut je temeljni opći akt Komore koji donosi Skupština Komore.

Na Statut Komore suglasnost daje ministar nadležan za zdravstvo.

Statut Komore mora sadržavati odredbe o: nazivu i sjedištu, području na kojem Komora djeluje, unutarnjem ustrojstvu, tijelima Komore, njihovom sastavu, ovlastima, načinu odlučivanja, uvjetima i načinu izbora i opoziva, trajanju mandata te odgovornosti članova, imovini i raspolaganju s mogućom dobiti, načinu stjecanja imovine, ostvarivanju javnosti rada Komore, članstvu i članarini, pravima, obvezama i disciplinskoj odgovornosti članova, prestanku rada Komore te postupku s imovinom u slučaju prestanka rada Komore.

Članak 29.

Osnivač Komore je Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Hrvatska udruga primalja.

Članak 30.

Nadzor nad zakonitošću rada Komore u obavljanju njezinih javnih ovlasti provodi ministarstvo nadležno za zdravstvo.

U provođenju nadzora iz stavka 1. ovoga članka ministarstvo nadležno za zdravstvo može od Komore tražiti odgovarajuća izvješća i podatke.

Izvješća i podatke iz stavka 2. ovoga članka Komora je obvezna dostaviti ministru nadležnom za zdravstvo u roku od 30 dana ili u istom roku izvijestiti o razlozima zbog kojih ih nije u mogućnosti dostaviti.

Komora je obvezna ministru nadležnom za zdravstvo podnijeti godišnje izvješće o radu do 1. ožujka iduće godine, za prethodnu godinu.

Članak 31.

Komora obavješćuje ministarstvo nadležno za zdravstvo, druga tijela državne uprave te nadležna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, samoinicijativno ili na njihov zahtjev o stanju i problemima u obavljanju djelatnosti primaljstva i o mjerama koje bi trebalo poduzeti radi unapređenja obavljanja djelatnosti primaljstva te radi unapređenja zdravstvene zaštite građana.

Komora surađuje s državnim tijelima i tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave u rješavanju problema u obavljanju djelatnosti primaljstva.

Komora odlučuje o suradnji s drugim komorama zdravstvenih radnika u Republici Hrvatskoj, kao i s komorama primalja drugih država.

Članak 32.

Za ostvarivanje svojih ciljeva i izvršavanje zadaća Komora stječe sredstva:

- od upisnine,
- od članarine,
- iz drugih prihoda ostvarenih djelatnošću Komore.

Iz državnog proračuna Republike Hrvatske osiguravaju se sredstva za izvršavanje poslova iz članka 26. stavka 1. podstavka 3. ovoga Zakona koje Komora obavlja na temelju javnih ovlasti.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 33.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj primalja ako:

1. ne ispuní obvezu čuvanja profesionalne tajne (članak 3. stavak 3.),
2. provodi djelatnost primalje kao voditelj ili član tima, a nije upisana u registar (članak 14. stavak 1. i 2.),
3. obavlja samostalan rad bez odobrenja za samostalan rad (članak 15. stavak 1. i 2.),
4. u slučaju nemogućnosti provedbe ordiniranog postupka odmah pisano ne izvijesti nadređenu osobu (članak 21. stavak 2.),
5. onemogućí ili ometa provođenje stručnog nadzora (članak 26. stavak 2.),
6. ne otkloni nedostatke utvrđene stručnim nadzorom.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Hrvatska udruga primalja osnovat će Komoru u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Ministar nadležan za zdravstvo će u suradnji s Hrvatskom udrugom primalja u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona imenovati osnivački odbor Hrvatske komore primalja.

Komora je obvezna u roku od šest mjeseci od dana osnivanja donijeti opće akte propisane ovim Zakonom i Statutom Komore.

Članak 35.

Propise za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom ministar nadležan za zdravstvo donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 36.

Primalje koje su stekle višu stručnu spremu prema ranije važećim propisima, a koje su obavljale djelatnost primaljstva najmanje posljednjih deset godina prije dana stupanja na snagu ovoga Zakona mogu i dalje obavljati tu djelatnost pod uvjetom da u roku od dvije godine steknu odobrenje za samostalan rad sukladno ovome Zakonu.

Članak 37.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članka 14. stavka 4. ovoga Zakona koji stupa na snagu na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Klasa: 500-01/08-01/05
Zagreb, 3. listopada 2008.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Luka Bebić, v. r.